

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XIV

3/2016

október

Štvrťročník

Miroslav Košút

Slnko ako víno

Ťažké slnko stúpa do hlavy ako víno.

Je ho plno,

po záhradkách,

po stebľách,

po riečke, čo tu preteká.

Vzadu kopíruje všetky barokové obrazy

a kreslí ďalšie.

A nezáleží na tom,

že si trebárs v pracovnom

alebo teplákoch a bežíš.

Slovo starostu

Milí čitatelia,

zemiaky máme povyberané, škola opäť ožila vravou žiakov, dni sa skracujú a ranné hmlý sú znakom, že jeseň je tu a trištvrte roka už za nami.

Práce na obecnom úrade

Počas letných prázdnin sme nezaháľali a každý, kto sa zastavil na obecnom úrade, si všimol prach a hluk zbijačky, ktorý sprievádzal práce pri výmene elektrických rozvodov. Súbežne sme znížili stropy a do kazetového stropu boli zabudované nové led svietidlá, ktoré sú úspornejšie. Znížením stropov sa tiež znížil vykurovací objem miestností, čo by malo tiež viesť k úspore na kúrení. V zasadačke na prízemí sme vybrúsili a nalakovali parkety. Hornú zasadačku by sme chceli tiež zrekonštruovať, aby to bol dôstojný a reprezentačný priestor na sobáše a iné slávnostné akcie. Vyhlásili sme súťaž pre mladých projektantov a najlepší návrh tejto reprezentačnej a viacúčelovej miestnosti bude finančne ocenený.

V dome smútku

Do domu smútku sme zakúpili nový nerezový chladiaci box pre zosnulých za 4 000 € a vymurovali nový podstavec, na ktorom býva položená truhla pri poslednej rozlúčke so zosnulým. Dve brigádničky dokázali v priebehu dvoch dní vyčistiť všetky okná a vnútorné obklady, ktoré sa podľa spolukonateľky firmy A-Archa, s.r.o. už nedali vyčistiť. Drobné opravy, údržba a čistenie

Nad Papradnom krúžil pre nás vrtuľník

Kto z vás využil príležitosť pozrieť si našu obec z výšky helikoptéry, určite má zážitok na celý život. Z Papradna vnímal len to pekné – farebné strechy domov, polička, kopce. Všetky nedostatky akoby zázrakom zmizli.

Tak by to malo byť aj v našom živote. Pozrieť sa na problémy z nadhľadu. Možno si uvedomíme, že nehody so susedmi či s rodinou nám iba otravujú radosť zo života; že ten kúsok role, pre ktorý sa roky nerozprávame so susedom, si so sebou do hrobu nezoberieme...

Skúsme sa občas zastaviť a pozrieť sa, čo je v našom živote naozaj dôležité. (ap)

Vítazmi silových hasičských súťaží TFA na Morave sú Papradňanci.

priestorov domu smútku a ostatných objektov, ktoré tvoria vybavenosť pohrebiska, patria v zmysle Zmluvy na poskytovanie služieb prevádzkovania pohrebiska a domu smútku v obci Papradno do činnosti, ktorú má zabezpečiť firma A-Archa, s.r.o.

Pomoc TJ

Vďaka intenzívnej pomoci primátora Považskej Bystrice Karola Janasa sme dostali účelovú dotáciu 7 000 € z Ministerstva financií na výmenu okien a dverí na budove tribuny TJ. S poslancami sme sa dohodli, že uvoľníme 11 000 € k tejto sume a urobí sa aj kompletne zateplenie celej budovy a nová fasáda.

S eurofondami je to tak

Koncom augusta nám boli konečne preplatené náklady na projekt rekonštrukcie verejného osvetlenia, aby sme mohli splatiť úver, ktorý sme na túto rekonštrukciu čerpali. Projekt bol ukončený v decembri 2015, zaplatený bol v decembri 2015 a preplatený bol až v auguste 2016. Toto je jedno z ne-

gatív čerpania EUROFONDOV. Osem mesiacov sme čakali na preplatenie sumy 214 000 €, aby sme mohli splatiť úver. Osem mesiacov trvalo Ministerstvu hospodárstva, aby rozhodlo, či boli výdavky oprávnené.

A to ani nehovorím koľko dokladov, potvrdení, čestných vyhlásení a administratívy treba spracovať pri týchto projektoch.

V ostatnom Polazníku som sa zmienil, že máme pripravený projekt na stavebné úpravy k premiestneniu materskej školy do budovy základnej školy. Bola vyhlásená výzva z eurofondov na takéto projekty a všetko sme „ušili“ na podmienky tejto výzvy, no bola ministerstvom zrušená. Má byť opätovne vyhlásená, len určite budú zmenené podmienky a budeme náš projekt musieť upraviť, aby sme ich splnili, čo bude zase niečo stáť. Urobíme všetko preto, aby sa nám podarilo získať financie na túto prestavbu z eurofondov. Počas prázdnin sme urobili stavebné úpravy financované z rozpočtu obce v škole a už sú pripravené

Pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

priestory, kde sa presťahuje učiteľský zbor, keď zaberieme celé prízemie pre materskú školu. Po skončení volebného obdobia bola voľba riaditeľky základnej školy. Na poste zostáva Mgr. Helena Janasová.

Ak nám počasie dovoľí, chceme by sme ešte zaasfaltovať ďalšie úseky ciest v obci, ktoré majú iba spevnené alebo drťou vysypané povrchy.

Chystáme sa na hody

Prípravy na obecné hody sú v plnom prúde, taktiež pripravujeme výstavu úrody, tak prineste plody vašej práce, s ktorými sa môžete ako dobrý gazda pochváliť. Najzaujímavejší exponát oceníme na základe hlasovania návštevníkov.

Zberné nádoby označte

Chcel by som vás požiadať o označenie popolnic číslom domu, ku ktorému patria, nakoľko sa nám občas objavia neoznačené popolnice pri označovaných a vznikajú nedorozumenia pri vysýpaní. Už máme na obci privezené úplne nové zberné

nádoby na separovaný odpad a v najbližšej dobe ich vymeníme na zberných miestach v obci. Pribudnú aj kontajnery na tetrapaky.

S potešením gratulujem Anne Beníkovej, ktorá vyhrala súťaž „Najkrajší chotár roka 2016“. Vďaka jej snahe a obetavosti si môžeme vychutnávať krásne prechádzky papradňanským chotárom, ktorý je upravený a vykosený.

V závere ďakujem všetkým, ktorí nám pomáhali pri organizovaní akcií v obci. Hasičom za organizáciu Papradňanského boľceňa, ktorý nás pozitívne zviditeľnil aj za hranicami okresu. Tímu hasičov Jakub Galko, Miroslav Belušík, Monika Belušiková, Erik Cupan, Jozef Tóth, Štefan Hucan, ktorí Papradno reprezentovali na silových hasičských súťažiach TFA – najtvrdšie hasičské prežitie na Morave. Nedali šancu nikomu a papradňanskí hasiči skončili na prvom mieste.

Všetkých srdečne pozývame na podujatia, ktoré pripravujeme. Prasiatka na hody už vykrmujeme, takže sa máme na čo tešiť. Počas hodov bude zase výstava fotografií v škole, ktorá bude ešte rozsiahlejšia ako minulý rok.

Ing. Roman Španihel
starosta obce

Pre krajšie Papradno

Vedeli ste, že:

- viacvrstvé kombinované materiály známe ako „tetrapaky“ patria do oranžových kontajnerov?
- obaly od kávy, práškov do pečiva, pudingov a korenín do oranžových kontajnerov nepatria?
- patria do nich „kartóny“ od mlieka, smotany, ovocných štiav, džúsov či vína?
- pred ich vhoďením do kontajnera ich treba vypláchnuť?
- „Tetrapaky“ sú cenné materiály, pretože obsahujú viac ako 70 % papiera?
- obaly na vajčká, kuchynské utierky, obálky či stavebné a izolačné dosky sa vyrábajú z „tetrapakov“?
- z nápojových kartónov sa okrem papiera získava polymér a hliník, ktoré sú využiteľné v ďalšej výrobe?
- oranžové nádoby sú už k dispozícii aj v obci Papradno?
- ich nájdete na stanovišti spolu s kontajnermi na sklo, plasty a kovy?

Matričné okienko

Zlatá svadba

27. 8.

Slavko Hřebičík a Marta rod. Jurčíková (na obr.)

Diamantová svadba

23. 8. 2016

Milan Kodčík a Kamila Pacúchová

* Víťame vás

Nina Michelová	4. 4.
Benjamin Strašník	12. 7.
Mathias Ivan Pračko	19. 7.
Alžbeta Bašteková	29. 7.
Milan Mako	6. 8.
Michal Gajdoš	8. 9.

Svadby

*Vaša láska, sľuby, snenia,
doterajšie priateľstvo,
nech sa od dnešného dňa
zmení v to najkrajšie
manželstvo.*

22. 7.

Simone Trimarco
Júlia Kozáčiková

6. 8.

Marián Švec
Miroslava Hřebičiková

20. 8.

Marcel Brezníčan
Marika Klabníková

27. 8.

Radoslav Maroš
Mgr. Eva Bačíková

27. 8.

Viliam Kučavík
Anna Jánošíková

17. 9.

Tomáš Hrenák
Martina Hausnerová

17. 9.

Lukáš Knapo

Katarína Martinková

Zomreli

Ján Ruman (1964)	5. 7.
Viliam Kontil (1928)	6. 7.
Blažena Zboranová (1932)	26. 7.
Anton Majčinič (1954)	3. 8.
Helena Holienčíková (1929)	5. 8.
Paulína Strašíková (1919)	20. 8.
Jozef Hojdič (1970)	10. 8.
Ivančinová Anastázia (1944)	22. 8.
Jozef Balušík (1940)	28. 8.
František Hariš (1928)	12. 9.
Pavol Michalík (1928)	21. 9.
Emília Pagáčová (1936)	22. 9.
Zdenko Balušík (1954)	30. 9.
Miroslav Balušík (1964)	30. 9.
Ján Lapúnik (1950)	1. 10.
Karol Križalkovič (1963)	1. 10.
Helena Hroškova (1929)	2. 10.

V našej obci

Bolo

8. – 9. júla

sa priaznivci futbalu stretli na ihrisku TJ Žiar Papradno pri príležitosti osláv 90. výročia založenia Telovýchovnej jednoty v Papradne. (viac na str.12)

6. augusta

sa konala súťaž v jazde na horských bicykloch **MTB Koliba Papradno + Detská Považská cykloliga**. (viac na str. 11)

13. – 14. augusta

bol usporiadaný **XIV. ročník JAZDECKÝCH HIER** na Agrofarme Koliba Papradno.

júl a august

Počas piatkových prázdninových večerov boli v amfiteátri premietané filmy rôznych žánrov.

2. septembra

spríjemnili nedeľný podvečer vystúpením v KD „**Kollárovcí**“. Estrádna sála praskala vo švíkoch a fanúšikovia si so sólistami aj zaspievali.

4. septembra

zorganizovali papradňanskí hasiči pod záštitou Obecného úradu **II. ročník traktormánie – Papradňanský BOL'CEŇ** (viac na str. 8)

16. septembra

sa konal v amfiteátri rockový koncert skupín The Elections In The Deaftown a BP Band. Vystupovať začali mladí chlapci z našej a susednej dediny, o ktorých sme písali v Polazníku 01/2016. Skupina BP Band hrala hlavne na želanie prítomných. Vystúpenia mali veľký úspech, fanúšikov prišlo okolo 250 a viacerí si aj zaspievali či zatancovali.

1. októbra

zorganizoval M-Bar Papradno **0. ročník Bavorského dňa**. Štamgasti ochutnali viac druhov piva a všetci sme si pochutnali na špecialitách M-Baru – bavorských kolenách, grilovanej klobáske, výbornom guláši, cibulovom koláči a ostatných dobrotách. K vydarenému podujatiu a dobrej nálade prispeli aj vystúpenia na gitaru a harmoniky.

BUDE

16. októbra

bude nedeľné popoludnie patriť skôr narodeným občanom. V rámci „**Októbra – mesiaca úcty k starším**“ ich pozdravia od 15.00 hod. v kinosále KD vystúpeniami žiaci MŠ, ZŠ a FSK Podžiaran.

Spríevodným podujatím v estrádnej sále KD bude **výstavka ovocia a zeleniny**.

21. až 23. novembra

pozýva agropodnikateľka Anna Beníková všetkých milovníkov dobrej kuchyne na Kolibu Papradno na **Poľovnícke hody – víkend poľovníckych špecialít**. K dobrej nálade prispeje aj ľudová hudba.

26. novembra

vás pozývajú starosta obce a poslanci OZ na **Ondrejovské hody**. Dopoludnia bude pri OcÚ dedinská zabíjačka spojená s predajom zabíjačkových špecialít, stánkový predaj a ľudovými piesňami poteší občanov DH Mošteňanka.

Po slávnostnej omši v rímskokatolíckom kostole bude v kinosále KD kultúrny program, v ktorom vystúpi chlapecká spevácka skupina ŠKRUPINKA, ACAPEOPLE ACAPELA, FSK Podžiaran, DFSK Podžiaranček a večer v estrádnej sále KD bude zábava. Počas Ondrejovských hodov bude v priestoroch Základnej školy Papradno opäť sprístupnená regionálna Izba ľudových tradícií a inštalovaná výstava dobových, ale aj súčasných fotografií na tému „**Jako sme bačovali**“.

3. decembra

bude Mikuláš prítomný na Koli-be Papradno a bude dozerať na **Mikulášsku zabíjačku**, na ktorú ste srdečne pozvaní.

6. decembra

navštívi Papradno Mikuláš, ktorý poteší hlavne deti a večer rozsvieti vianočný stromček pred obecným úradom.

26. decembra

vás farský úrad, obec Papradno a FSK Podžiaran pozývajú do Kostola sv. Ondreja v Papradne na **vianočný koncert „Od Betléma nedaľeko“**.

26. decembra

organizuje Klub turistov a lyžiarov Papradna **Štefanský výstup na Kopanicu**.

31. decembra

vedenie Obce Papradno pozýva občanov na spoločné ukončenie roka 2016. Od 22.00 hod. sa budeme pred obecným úradom a amfiteátrom spoločne zabávať. Bude pripravená videoprojekcia, občerstvenie a o hudbu sa postará DJ BO. O polnoci privítame Nový rok ohňostrojom.

Koncert skupiny The Elections In The Deaftown a BP Band 16. 9.

Bavorský deň 1. 10.

18-ročnému Matejovi Pavlíkovi sa na Countrycrosse v Podmaníne opäť darilo. V kategórii Hobby 250-4T obsadil krásne 2. miesto. Srdečne blahoželáme!

Kollárovcí rozospievali Papradno.

Manželský proces ako znak milosrdenstva

S prebiehajúcim Rokom milosrdenstva súvisí aj reforma súdneho procesu pre kauzy vyhlásenia nulity manželstva, ktorú nastolil pápež František a ktorá vstúpila do platnosti 8. decembra 2015. Pápež zdôvodnil toto svoje rozhodnutie tým, že mu ide nie o zvýšenie počtu neplatných manželstiev, ale o zrýchlenie súdnych procesov. V jednom svojom príhovore povedal: „Z pastoračnej skúsenosti vieme, že veľký počet veriacich žije v komplikovaných životných situáciách, na ktorých sa odráža vplyv všadeprítomnej svetskej mentality. V skutočnosti jestvuje istý druh duchovnej svetskosti, ktorá sa maskuje navonok náboženskou a dokonca láskou k Cirkvi, pričom sa snaží nahradiť slávu Pána osobným blahobytom.“

Na celom svete, aj u nás, je veľa veriacich, predtým zosobašených cirkevným obradom, ktorí teraz žijú v komplikovaných životných situáciách. Duchovní pastieri zápasia so skutočnosťou, že v dôsledku toho sa mnohí veriaci vzdávajú od Cirkvi, pretože sa v nej necítia pochopení a prijatí, práve kvôli spôsobu života, ktorý žijú.

Pápež tiež povedal, že „mnohí veriaci trpia, keď pozorujú, ako zaniká ich manželstvo; často sa ich utrpenie zväčšuje tým, že sa sužujú pochybnosťami ohľadom platnosti ich rozpadnutého manželstva. Inými slovami: pýtajú sa, či v ich úmysloch alebo v skutkoch nebolo niečo, čo by zabránilo skutočnému vytvoreniu sviatosti. Kresťanská láska a milosrdenstvo, ako aj skúsenosti v tejto oblasti vyžadujú, aby sa Cirkev priblížila k týmto svojim synom a dcéram a pomohla zadosťučiniť ich legitímnej túžbe po spravodlivosti.“

Preto Cirkev prijíma tieto nové predpisy, ktoré majú spôsobiť väčšiu promptnosť manželských procesov. Prichádza do úvahy aj nová možnosť tzv. skráteného procesu pred biskupom, ktorý však musí spĺňať presne stanovené kritériá.

Pritom je potrebné zdôrazniť skutočnosť, že Cirkev nerozváda! Stále zostáva verná zásade, že platne uzavreté a dokonané manželstvo nemôže rozlúčiť nijaká ľudská moc (porov. kán.

1141 KKP). Cirkev prostredníctvom svojich súdov však môže skúmať, či manželstvo bolo uzatvorené platne, čiže či vôbec vzniklo. Cirkevný súd neprešetruje, kto je vinný za rozpadnutie manželstva, ale výlučne skúma, či boli splnené všetky podmienky, ktoré stanovuje kánonické právo, aby mohlo manželstvo vzniknúť (či neexistovala zneplatňujúca prekážka, či bola dodržaná kánonická forma, či nebola prítomná vada manželského súhlasu). Treba však taktiež povedať, že nie každé rozpadnuté manželstvo môže byť vyhlásené za neplatné. Jestvujú aj manželstvá nešťastné, ale pri tom platné.

Novosť procesu manželskej nulity sa teda snaží ukázať zraneným rodinám blízkosť Cirkvi. Umožňuje tým, ktorí pochybujú o platnosti svojho manželského zväzku, aby si to overili prostredníctvom súdnej autority Cirkvi. Pápež dúfa, že tí, ktorí takýmto spôsobom prijímajú službu Božieho milosrdenstva, sa sami stanú novými misionármi milosrdenstva. Táto reforma nás zároveň privádza k tomu, aby sme všetci – pastieri i veriaci – zamerali pozornosť na dôslednú prípravu na manželstvo.

Veriaci, ktorí sa dostali do zvláštnych životných situácií, keď sa im rozpadlo manželstvo (či už žijú sami alebo uzavreli nové civilné manželstvo), by v žiadnom prípade nemali strácať spoločenstvo s Cirkvou. Mali by sa naďalej živiť Božím slovom, pra-

Nový nerezový podstavec pre truhlu (katafalk) v Dome smútku.

videlnou modlitbou, prichádzať na slávenie sv. omše, vychovávať vo viere svoje deti, s problémami sa obracať na služobníkov Cirkvi. Ak majú pochybnosť o platnosti svojho už rozpadnutého manželstva, mali by sa obrátiť najlepšie na svojho kňaza (farára) alebo iného, zbehlého v tejto problematike, alebo priamo

na cirkevný súd.

Kiežby Rok milosrdenstva vniesol aj týmto spôsobom kúsok svetla do problémov mnohých našich utrápených rodín a vzťahov.

Viac o tejto problematike na stránkach Diecézneho súdu v Žiline dcza.sk/dcs .

Jozef Hlinka, farár

Po stopách sv. Jána Pavla II

V piatok 9. septembra nadránom sa plný autobus ľudí nielen z našej farnosti a dvaja kňazi vdp. Jozef Hlinka a vdp. Kazimír Divéky vybrali na pútnicko-poznávací zájazd do Krakova a okolia. Prvý deň sme sa zastavili vo Wadoviciach, kde sme si pozreli rodný dom sv. Jána Pavla II a baziliku minor, kde bol tento veľký pápež pokrstený. Potom sme sa presunuli do Wieliczky a zišli sme 130 m pod zem do soľnej bane. Soľ sa tu už neťaží, ale robí sa zo slanej vody soľanky. V malej kaplnke bola sv. omša. Na povrch sme sa už vyviezli výtahom.

Na druhý deň v sobotu sme navštívili Zebrzydovskú kalváriu, časť pútnikov prešlo 7 km okruh križovej cesty, časť zostala v areáli kalvárie. Obdivovali sme krásny kostol a mali sv. omšu v jednej jeho kaplnke. V Krakove-Lagiewnikoch sme si kúpili niečo na pamiatku a podvečer sme sa vybrali na prehliadku mesta Krakov – má najväčšie námestie v Európe. Zažili sme aj večernú atmosféru mesta a v nočných hodinách sme sa vrátili na ubytovňu. V nedeľu bola sv. omša v slovenskej kaplnke v Sanktuáriume Božieho Milosrdenstva, prezreli sme si okolie aj neďalekú Svätýňu Jána Pavla II, ktorá sa ešte dokončuje. Je tam múzeum a veľa krásnych mozaík od Marka Rupnika.

Chceme sa poďakovať za krásny zážitok a skvelú organizáciu nášmu farárovi Hlinkovi a všetkým, čo sa na príprave púte podieľali.

L. Lališová

Naše cesty po Slovensku

Kedysi sa hovorilo, že či zapneš televíziu alebo otvoríš časopis, odváďal' vyskočí Adela Banášová. Tento rok je vidieť Andreja Bičana asi všade. A občas mám pocit, že sme ho nasledovali aj my. Veď doteraz máme za sebou už 27 vystúpení! Doma ste nás v lete veru hľadali márne, zaspievali sme iba na oslave 90-ťoho výročia založenia futbalu a Jazdeckých hrách na Kolibe. Po minuloročnom úspechu na celoštátnej súťaži nás pozvali na štyri najväčšie festivaly na Slovensku, a aj všelikde inde. Boli sme v Myjave, Východnej, Detve aj Dubnici.

Dostať pozvanie na tieto folklórne festivaly bolo pre nás ctou. Pozrieť sa do rôznych kútov Slovenska, zaspievať tie naše „cahavé“ pred toľkými ľuďmi bol veru zážitok. Zvládli sme skore vstávania, cesty autobusom, generálky programov aj o ôsmej ráno (veď aj iní musia vyskúšať mikrofóny), sprievody obcou aj vystupovanie vo viacerých programoch za deň. Až teraz sme plne ocenili folklórne súbory, ktoré týmto prechádzajú každý rok. No, musím uznať, že majú o nejaký ten rôčik menej ako my. Celkovo však môžem povedať, že sme sa všade cítili veľmi príjemne a spolu sme to úspešne zvládli. Ak to môžem zhodnotiť, spomedzi všetkých letných vystúpení sa nám najviac darilo v Detve a Dubnici. Chodenie po máji a Šibačiaru mali v Detve obrovský ohlas, ľudia nám tleskali aj v priebehu vystúpenia. Na Dubnickom folklórnom festivale sme účinkovali v popoludňajšom programe so scénkou Uherky a vo večernom programe ako „medziskokani“ pomedzi zahraničné súbory so scénkami Rajtar, Šibačiaru a Nakukač. Organizátori boli nami milo zaskočení, lebo vraj takú folklórnú skupinu, ktorá spieva a má vymyslené také krásne scénky založené na skutočnosti, a ešte k tomu v nárečí, veru nepoznajú. Keďže Paťovi sa výnimočne s nami nedalo ísť, poprosili sme Miňa Jankoviecha (vedúceho FS Považan), keďže je z doliny a pozná naše nárečie, či by ho nezastúpil. Zhostil sa svojich postáv výborne, a aj vďaka nemu sme nemali núdzu o potlesk.

Tento rok sme viac ako so spevom účinkovali so scénkami.

Občas som sa aj bála, či budú nášmu nárečiu rozumieť. Ale nebolo veru treba. Ľudia sa dobre zabávali a niektoré piesne si s nami zaspievali. Tak sme okrem festivalov potešili divákov aj na Javornických ozvenách v Hvozdnici, na Domanižskom a Stupnianskom hodovom jarmoku aj v Terchovej. A ako vždy aj tento rok na Javornické ozveny vymyslel Juraj Jakubík spolu s Izom niečo špeciálne. Že im máme predviesť, ako sa redykalo na bačov... ale s kozú. Veru, aj my sme sa riadne pri tom nasmiali. Tak aspoň kúsok z Izovo úvodného monológu: „Zavolať nás sem, že či by sme vám ňeukázali, jako sa u nás kedysi redykalo a vyhňal sa statek na bačov. Je pravda, že u nás v Papradne aj v Maríkovkej či ve Ščaviňku bolo redykaňe normálnú súčasť života. Ale odkel to majú poznač chudzáci Hvozdníčaňi? Šak ci sa skoro šetci vyredykali do Francíje, a tam veru statek ze sebú ňebraľi. Predvjesc jako predvjesc. Lenže vono to ňeje len toj tak hop na kravu a uže ceľa. Dzeže já duša hrješná zeberem čilěj kravu? Šak v dzedziňe, poky vjem, sú už len dve.“ Irenka, Ema, Darina a Hanka boli koncom júla popriať pánovi Gruskovi (známemu folklóristovi) k jeho krásnemu jubileu, ktoré si pripomenuli na Letorostoch spod Bradla v Košariskách. A Katka Zdurienčíková mu ako darček od nás vypálila do dreva obraz s jeho podobizňou v papradnianskej košeli.

Aj deti z Podžiarančeka mali tento rok nabitý vystúpeniami. Boli s

nami v Myjave, niektoré aj vo Východnej a Detve a vystupovali aj v samostatných programoch na Maríkovských a Praznovských folklórnych slávnostiach. Pri toľkom spoločne strávenom čase vznikli aj rodinné putá, veď medzi nami našli nové tety a ujov, ale aj babky a dedkov a my zase skvelé deťurence. Verím, že tak krásne, ako im to šlo doteraz, im to pôjde aj naďalej a budeme sa tešiť na ich ďalšie vystúpenia už v nových krojoch, na ktoré finančne prispel okrem Obce Papradno aj Trenčiansky samosprávny kraj.

V lete sa udiali aj drobné zmeny v našom kolektíve. Rozlúčili sme sa so slečnou Hrebičkovou, aby sme s radosťou privítali pani Mirku Švecovú. Ešte raz jej aj Majovi prajeme krásne prežitý spoločný život. A máme ešte aj novú členku. Aj keď zo začiatku chcela chodiť len na skúšky, rýchlo sa osmelila a začala s nami aj vystupovať. Pevne verím, že sa Hanka Turičiková bude stále medzi nami dobre cítiť a s radosťou spievať tak ako doteraz. Veď do konca roka nás čakajú hlavne

Ondrejovské hody a vianočný koncert Od Betléma ňedaľeko, no a nesmieme zabudnúť aj na celoštátnu súťaž, ktorá bude 12.11. 2016 v Dolnom Kubíne. Slávnostné vyhlásenie bude ako vždy až na druhý deň. Tak na nás myslite, nech nám to spieva a hrá aspoň tak ako doteraz, a ak by ste si našli čas, radi vás tam uvidíme.

Život prináša chvíle radostné, ale aj smutné. S hlbokým smútkom v srdci sme sa 8. júla rozlúčili s našim dedkom Vilkom Kontilom. Dedko strašne rád spieval, ozembuch nikdy nezabudol zobrať. Navždy nám zostane v spomienkach aj ako Kubo z Betlehonco... ešte teraz počujeme to jeho: „Daj Boh ščascia, milí páňi, ňeból som já dávno s vami...“ Beťár bol veru riadny, jeho príbehy a vtipy nesmeli chýbať na žiadnej skúške či vystúpení. Nezabudneme, keď na skúške mali chlapi pri spievaní ukázať zuby, a dedko vytiahol protézu. Bol to úžasný človek a skvelý spevák. Dedko, budeš nám veľmi chýbať...

Lenka Jandušíková

Na svätého Jána

1. Na svätého Jána na zelinkách spala,
/:tak sa héj sňivalo, že sa vydávala.:/
2. Veru sa já bojím až sa celá trasem,
/:že sa já ňevydám, keď já kravu pasem.:/
3. Aňi sa ty ňeboj, aňi sa ty ňetras,
/:veru sa ty vydáš, len dobre kravu pas.:/
4. Maľá na, maľá na, celíča rohaté,
/: ňebudze to moje veselje bohaté.:/
5. Maľá na, maľá na, celíča ze zvoncom,
/:uže tá kravárka pod zeleným vencem.:/

Ako sa „rodili“ nové kroje pre deti z Podžiarančeka

Detská folklórna skupina Podžiaranček pod vedením Mgr. Denisy Macošincovej a choreografky Mgr. Boženy Bašovej dosahuje krásne výsledky, ktoré už presiahli hranice kraja a úspešne reprezentujú obec, jej zvyky, piesne a šíria jej dobré meno. Počas vystúpení na krajských a celoštátnych kolách súťaží a rôznych podujatiach sa jej členovia stretávajú a spoznávajú aj s mladými folklóristami z iných regiónov. Samozrejme, okrem nových priateľstiev si môžu porovnať aj jedinečnosti tej-ktorej oblasti, kroj nevyneímajúc. Deti z iných skupín a súborov bývajú často oblečené do krásnych krojov a deti z Podžiarančeka donedávna vystupovali v bielych blúzkach a sukniach z modrotlača. Jednoduchosť a skromnosť krojov však deti kompenzovali nádhernými spevákami a hudobnými výkonmi. Boli to práve rozdiely v krojoch jednotlivých skupín, ktoré podnietili túžbu dať deťom ušiť nové kroje. Vedúca detskej skupiny sa preto so žiadosťou o príspevok na ich ušitie obrátila na obec. Z dôvodu finančnej náročnosti šitia 30 krojov požiadala obec o dotáciu Trenčiansky samosprávny kraj. Žiadosť bola úspešná a trenčianska župa prispela sumou 1000 €. Schválením dotácie a aj príspevku z rozpočtu obce (v sume 2 000 €) sa začala rozsiaha „pátracia akcia“, ktorej cieľom bolo zistiť, ako vyzerala pôvodná výšivka, aby boli nové kroje čo najautentickejšie a umožnili deťom z Podžiarančeka úspešne sa zúčastňovať folklórnych súťaží, pri ktorých sa hodnotia nielen spevácke, tanečné či hudobné výkony, ale aj súlad oblečenia s tradíciou v regióne. Pôvodná výšivka rokmi menila svoju farebnosť, priberala cudzie vzory a pomaly, ale isto, sa vytrácala z papradňanských ľudových odevov. Veľmi nápomocné boli ženy z obce, ktoré si mnohé detaily krojov pamätali, niektoré mali poodkladané staré kroje a výšivky, pomohli aj záznamy Slovenského národného múzea v Martine, ako aj šikovné ruky pána Šimka z Rajca, ktorý kroje ušil a zároveň prispel aj svojimi otázkami a radami. Vďaka prvotnému impulzu vedúcej skupiny Denisy Macošincovej a choreografky Boženy Bašovej, financiám z rozpočtu obce a Trenčianskeho samosprávneho kraja sa podarilo ušiť 30 novučkých krojov pre deti. Zároveň sa podarilo „oprášiť“ a „oživiť“ pôvodnú papradňanskú výšivku, ktorá už upadala do zabudnutia. Deti sa v nových krojoch prvýkrát oficiálne predstavia verejnosti na Ondrejovských hodoch, ktoré sa budú konať 26. novembra.

Kroje pre detskú folklórnu skupinu Podžiaranček

PROJEKT PODPORIL TSK Dátum realizácie: 07/2016

A čo tak na rok u nás?

Papradňanskí siláci zvalcovali Moravu! Udržali si vedúcu pozíciu a nepustili pred seba nikoho zo súperov súťaže O najsilnejšieho hasiča spod hrebeňa Javorníkov. Spomedzi všetkých súťažiacich jeden vynikal a bol to ten náš – Jakub Galko, ktorý nemal konkurenta. Zdolával všetky prekážky so značným časovým náskokom, plnenie jednotlivých úloh bolo preňho malinou. Pre divákov môže byť takáto súťaž určite dosť atraktívna. A čo tak pomyslenie na to, že by sme niečo podobné zorganizovali aj tu nás, v Papradne pod Javorníkmi? Neprišlo by to ďalším zvedavcom a záujemcom o takýto druh neopozeranej súťaže?

Erik Cupan pri plnení jednej z úloh

(dm)

Škola sa žiakov dočkala

Je tu koniec prázdnin a my sa opäť stretávame v škole oddýchnuť a plní chuti do novej práce. Prázdniny boli plné zážitkov, slinka a vody. Končí sa sladké nič nerobenie, no ja verím, že sa už spoločne tešíme na svojich spolužiakov, kolegov, na nové vedomosti, skúsenosti a zážitky.

Tento školský rok sa nebude líšiť od iných. Čaká nás náročná a tvrdá práca, veľa učenia a povinností, ale i množstvo mimoškolských aktivít a záujmových krúžkov. Piataci a deviatci budú musieť absolvovať celoslovenské testovanie a následne naši deviatci aj prijímacie pohovory na stredné školy. Ale zároveň je pred nimi tá najnáročnejšia úloha – vybrať si to správne povolanie a my im želáme, aby si vybrali správne.

Žiaci sa môžu tešiť na rôzne mimoškolské aktivity. Učitelia pre nich pripravili výlety, exkurzie, návštevy divadla, rôzne športové a kultúrne podujatia. Na I. stupni deti absolvujú návštevu dopravného ihriska, plavecký kurz, školu v prírode, návštevu bábkového divadla a II. stupeň čaká lyžiarsky výcvik, anglický týždeň a iné aktivity.

Pevne dúfam, milí žiaci, že sa tvrdej práce nebojíte a ukážete, čo je vo vás a budete úspešne a s hrdosťou reprezentovať našu školu a obec, ako tomu bolo aj po minulé roky.

V školskom roku 2016/17 bude Základnú školu Papradno navštevovať 170 žiakov. Z toho v našich radoch po prvýkrát privítame 16 najmenších školáčikov - prváčikov a prajeme im, aby sa im v škole páčilo a našli si dobrých kamarátov. Pri všetkých aktivitách a učení bude žiakov sprevádzať 14 pedagogických zamestnancov, 2 vychovávateľky, ale i 9 nepedagogických zamestnancov, preto mi dovoľte, aby som im zaželala veľa zdravia, tvorivých síl, pracovného elánu, a aby sa spoločne so svojimi žiakmi tešili len z úspechov, ktoré sa im podarí dosiahnuť.

Ako každý rok škola cez prázdniny neoddychovala, ale vládol v nej čulý pracovný ruch. Začala sa prestavba z dôvodu spájania školy s materskou školou. Prerobili sa priestory tried na kancelárie a zborovňu, v priestoroch šatní sa vybudovala nová dielňa na výučbu technickej výchovy a zrekonštruovali sa WC v šatniach. Je už upratané, šatne i niektoré triedy vymaľované, aby sme mohli nastúpiť do čistej školy a príjemného prostredia.

Správny chod školy by nefungoval bez spolupráce s obcou, rodičmi a inými spoločenskými organizáciami. Ďakujeme im za pomoc a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu v novom školskom roku 2016/2017.

Mgr. Helena Janasová
riaditeľka ZŠ Papradno

Polyhistor

Polyhistor je nie bežný človek. Polyhistor má široký rozhľad a rozsiahle vedomosti vo viacerých odboroch. Vzhľadom na stále rastúci rozsah informácií v jednotlivých odboroch ľudskej činnosti je skutočných polyhistorov, ktorí sa vypracujú na vysokú úroveň poznania vo všetkých odboroch a činnostiach, ktorým sa venujú, stále menej a menej. Ja však takého jedného poznám. Poznajú ho viacerí, mnohí lepšie a bližšie ako ja, ale možno si doteraz nikto neuvedomil, že práve on je polyhistor. Možno jeden z mála, jeden z posledných, alebo dokonca možno jediný z našej dediny a z nášho regiónu.

Vo svojich čeriepkoch píšem obyčajne o ľuďoch a príhodách z Podjavorníka. V tomto prípade by som chcel urobiť výnimku a napísať úvahu o obdivuhodnom pánovi, ktorý si zaslúži, aby sa o ňom veľa písalo pre jeho veľké a dlhodobé zásluhy v mnohých oblastiach. A do mojich čeriepkov mi aj tak pasuje, lebo vo svojich knihách napísal aj o lazoch, poľanách a horách milovaného Podjavorníka.

Fakt je, že jeden by možno povedal, že čo chcem ešte napísať, lebo všetko o ňom nájdete na internete. Pravda je, veľa sa tam o ňom dočítaš. Ja by som však chcel napísať také, čo na internete nenájdete. A možno prebudí záujem aj u tých, ktorí informácie z internetu o ňom ešte nečítajú.

Vždy som ho obdivoval. A odkedy som o ňom prvý raz počul, sníval som o tom, že by som sa rád s ním stretol a porozprával. Kdesi som videl jeho fotku ako sedí na priedomí drevenej chalupy v Papradne kdesi Pod Húbočú. A tam som si predstavoval, že ho raz navštívim a budem sa pýtať na všetky tie úžasné tajy, o ktorých vie len on, a čo mňa tak zaujímajú.

Neveril som, že sa mi to splní. Myslel som si, že je to len jeden z tých snov, aké všetci máme, s ktorými celý život žijeme a ktoré sa nikdy nesplnia. Mám však posledného bratranca, s ktorým mám odjakživa dobré a priateľské vzťahy a ten vedel, že ma tým poteší a splní tým moju túžbu po spomienkach zo starých čias. Stretnutie mi sprostredkoval, aj keď sme sa o tom nikdy

spolu nebavili. Až také silné telepatické vnímanie medzi nami je. Nestretli sme sa však pred starou chalupou Pod Húbočú. Stretili sme sa v útulnom byte. Prvý raz vo svojom živote som tu videl súkromné múzeum v takomto rozsahu s množstvom exponátov, že som nevedel, kam skôr pozrieť a čo skôr obdivovať. Toľko starých kníh a fotografií, pamätných listín, diplomov, plakiet a iných exponátov... Fakt je, že pre niekoho by exponáty nemali žiadnu cenu a nič by mu nehovorili. Najcennejšie sú pre neho samého, možno pre jeho deti a rodinu, pre jeho blízkych a podobne zmýšľajúcich. Raz možno budú vzácnosťou pre jeho vnúčatá a nasledovníkov. A raz po rokoch pochopíme aj my ostatní, alebo možno až generácie po nás, akú hodnotu má jeho dielo pre celý náš región.

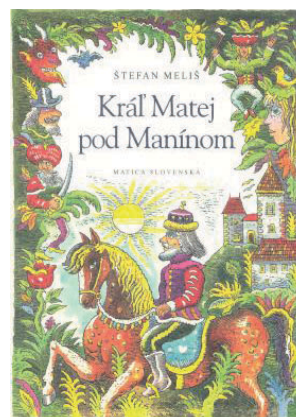
Keď som pred rokmi v penzióne Grunt uvidel jeho novú knihu *Kráľ Matej pod Manínom*, moje srdce zapišťalo od radosti, že konečne takáto knižka. Dnes ju mám uloženú v mojej knižnici na čestnom mieste a opatrne, a odkedy osobne poznám autora, aj úctivo, v nej občas polistujem a počítam znova a znova to isté aj viackrát.

Ohromným zážitkom pre mňa bolo polistovať si a úchytkom počítat' v objemnej šesť, či sedem centimetrov hrubej, rukou písanej knihe o Papradne, ktorú roky zostavoval a písal trepezlivou mravenčou prácou po dlhých hodinách strávených štúdiom v archívoch. Dočítal som sa tam také veci, o ktorých som nikdy predtým ani nepočul a z ktorých niektoré sa na verejnosti objavi-

li až nedávno, v novej ucelenej knihe o Papradne.

Takmer všetci ho poznajú najmä ako zberateľa povestí z našej doliny a nášho kraja. A potom ako spisovateľa. Aj ja som ho mal takto zaškatuľkovaného. Preto ma dosť prekvapilo, keď podľa vlastných slov jeho najväčšou záľubou bola archeológia. A v neskorších rokoch na druhom mieste numizmatika. Takéto odbory sú pre nás obyčajných smrteľníkov španielskou dedinou. On sa v obidvoch vypracoval na veľmi slušnú úroveň. Roky je členom Slovenskej archeologickej spoločnosti a Slovenskej numizmatickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied. A tam teda bársakých šuflikantov neberú. A pritom sa všetko naučil sám, lebo ako sám hovorí, nedostalo sa mu veľkého vzdelania. To škola života a množstvo milovaných kníh, z ktorých čítal, boli jeho učiteľmi a profesormi. A sám bol v tej svojej škole života aj žiakom. Až potom by vraj zaradil starú históriu nášho regiónu a genealógiu, kde by sa dalo zatriediť zberateľstvo povestí a s tým spojená literárna činnosť. Tak na akej úrovni je potom jeho archeológia a numizmatika, keď z tej okrajovej starej histórie a zberateľskej činnosti povestí napísal 30 kníh... Popísalo sa o ňom už veľa. Ako som spomenul, všetko podstatné sa dá nájsť na internete. Nechcel by som sa vo všetkom opakovať a písať znovu to, čo je všeobecne známe a dostupné. Chcel by som pridať niečo, o čom sa doteraz nepísalo, čo som nikde nečítal a čo si u takýchto ľudí všimám ja.

Mohol by sa správať ako macher, hrdina a frajer. Mohol by dávať okázalo najavo, čo všetko má za sebou, čo dokázal, koľko vlastnoručne nájdených archeologických exponátov odovzdal do múzeí, koľko povestí zapísal, koľko kníh vydal, koľko rezbárskych diel vytvoril a kde všade ich vystavoval. Iný s podobných rozsahom zásluh by bol pyšný a sebavedomý a s takým obyčajným smrteľníkom ako som ja, by sa ani nebavil. On však nie. Stále je skromným a pokorným človekom, čo sa o svojich záľubách skromne porozpráva s každým. A takým už asi navždy zostane, lebo on to inak nevie. Dokonca sa sám čuduje, že veď čože už je len na tom také obdivuhodné. Veď on celý život robil len to, čo ho bavilo a čo mal rád.

kých a numizmatických krúžkov a pobočiek na úrovni okresu, to mu nikto nezoberie a z toho sa tento dlhoročný člen Slovenskej archeologickej spoločnosti, člen Slovenskej numizmatickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied a člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti pri Matici Slovenskej svojou skromnosťou a pokorou len tak nevyzuje. To tiež jasne charakterizuje jeho povahu a ľudský postoj. To, čo robil, nerobil pre svoju slávu a popularitu. Tešilo ho, že to, čo sa sám naučil, si nenechá pre seba a že to môže odovzdať iným, že sa o to môže podeliť. Vždy sa tešil a stále sa tešil z toho, že zaznamenal a zachoval pre budúce generácie to, čo by sa inak nezvratne a nenávratne stratilo.

Možno práve tejto svojej povahe a takémuto postojú vďaka za to, že sa mu to v živote inde vrátilo. Na prahu deväťdesiatky má stále čistú myseľ, vzpriamenú postavu a v rámci možností pevnú chôdzu a dobrú pamäť, čo v takomto veku už nebýva bežné.

Tak, pán Štefan Meliš, ja si to všetko, čo Vy nepovažujete za obdivuhodné, uvedomujem za Vás. A ďakujem za všetky budúce generácie z našej dediny, z našej doliny, z dedín nášho okresu, z nášho kraja a nášho regiónu. Z kraja, ktorý je možno trochu zabudnutý a nekomerčný. A práve preto sa na to nikto iný nedal. Lebo sa nedalo na tom zarobiť a zbohatnúť. Akurát Vy ste nezištné a zadarmo, ba možno z vlastných financií, ktoré ste zarobili v robote, objavili a zachovali aj fyzické veci, aj duchovné dedičstvo ako nevyčísliteľné hodnoty, ktoré by inak nenávratne upadli do zabudnutia. Zachovať ich v takom rozsahu, ako sa podarilo Vám, sa nikomu inému pred Vami nepodarilo. Naozaj mi bolo ctou a potešením zároveň spoznať Vás.

S veľkou úctou sa skláňam pred Vami majstre.

J. Trulík

2. ročník súťaže Papradňanský bol'ceň

V prvú septembrovú nedeľu (4. 9.) sa na Kolibe Papradno uskutočnil druhý ročník súťaže doma robených traktorov Papradňanský bol'ceň. Organizátorov súťaže DHZ Papradno a Obec Papradno hneď na začiatku dňa potešilo skvelé počasie, ktoré bolo ako stvorené na traktorové „offroady“. V ranných hodinách po prezentácii súťažiacich bola prehliadka traktorov, po ktorej sa samozrejme začalo súťažiť v plnom prúde tak, ako sa na riadnych chlapov patrí. Nechýbali súťažné disciplíny ako preťahovanie traktorov na tyči či jazda cez špeciálne upravenú trať, ktorá dala súťažiacim poriadne zabrať, nakoľko tento rok bola o trochu náročnejšia. Na doplnenie energie boli ako občerstvenie pripravené zemiakové placky, držková, cigánska

či výdatný guláš. Novinkou tohto ročníka boli vyhlídkové lety helikoptérou, takže si veľa divákov vychutnalo pohľad na súťažiacich a nádhernú krajinu krásne „z nadhľadu“. Deň pretekov sa nakoniec zavŕšil vyhodnotením súťaží, odovzdaním ocenení a vyžrebovaním tomboly. Organizátorom a všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa podieľali na príprave súťaže, chceme poďakovať, že táto čoraz viac a viac obľúbenejšia súťaž mala aj tento rok skvelé odozvy. Takisto patrí vďaka aj všetkým pretekárom a tisíckam zúčastnených fanúšikom tejto akcie, ktorých opäť tento rok značne pribudlo, čo nás všetkých veľmi prekvapilo a vážime si, že veľa z nich meralo cestu z rôznych kútov Slovenska a susedných Čiech. Už sa tešíme na ďalší ročník. (pm)

Putovný pohár z rúk starostu prevzal Erik Garabík.

Cestujú po svete a bývanie si nosia so sebou

Páči sa vám pomyslenie na to, že by ste mohli bývať kdekoľvek si zaumienite? „Home with you“ (Domov je tam, kde sme spolu., pozn. red.) je projekt mladého slovenského páru, ktorý valcuje internetové stránky. A keby len tie. Dozvedáme sa o nich už aj z Nového času, kde bola zverejnená aj fotografia z ich nápaditej kúpeľne priamo na rieke Papradnianke. Cestujú po Európe, fotia sa s miestnymi ľuďmi aj turistami a po skončení projektu plánujú spraviť predajnú výstavu z najlepších fotografií, aby pomohli začínajúcim párom zo sociálne slabšieho prostredia nájsť spoločné

bývanie. A že vám je tá dievčina na fotke povedomá? Veď má korene od nás, býva tu jej stará mama a spolu so sestrou tu nejednokrát trávilí letné prázdniny. Ako sama hovorí: „Sme takí dvaja blázni, ktorí spolu fotia bláznivé fotky. Zvyčajne nad nami všetci krúčia hlavou alebo sa smejú, že nám šibe. A my sa smejeme s nimi. Chceme svet spraviť pozitívnejším a pomáhať, ako sa dá.“ Sú ozaj pojašení, veď posúďte sami. Vytvárajú na hrade Sklabiňa pri Martine, leňošia na gauči v prírode, spia priamo v centre Bratislavy, upratujú na moste v Budapešti, v ich obývačke v Ljubljane zakotvilo už niekoľko obdivovateľov zo všetkých kútov sveta, nad kanálom v Benátkach vešajú bielizeň, raňajkujú priamo pod „Eifelovkou“ v Paríži... Mnohých z vás hneď napadne myšlienka, že tu asi nie je všetko s kostolným poriadkom, prípadne krúťte hlavou a neviete pochopiť, čo sú zač. Ale oni to robia všetko len tak, naoko. Iba tak na fotkách. Alebo nie? Nuž, ako to už pri takýchto dobrodružstvách býva, stretnete sa so všeličím. Aj s tým, že vás okradnú. Mladých cestovateľov to však neodradilo a idú si za svojím cieľom. Spríjemňujú deň tisíckam ľudí. Stačí len trochu kreativity a ľuďom sa hneď objaví úsmev na tvári. A kde ešte plánujú zaujať druhých a urobiť poriadny rozruch? To sa dozvieme buď na ich facebookovskej stránke, alebo na oficiálnej stránke <http://homewithyoubb.wixsite.com/homewithyou>. Naozaj sa oplatí si na ne kliknúť a zlepšiť si tak náladu. Pretože tých ich pojašených fotografií s trefnými komentármi nie je nikdy dost'. (dm)

Inzercia

Výkopové a zemné práce, úprava terénov minibagrom – 3,5 t, vývoz komunálneho odpadu, stavebných sutí, dovoz štrkov, pieskov, drveného kameniva, poprípade uhlia, alebo dreva s nákladným autom s kontajnerom – Liaz – 9 t.

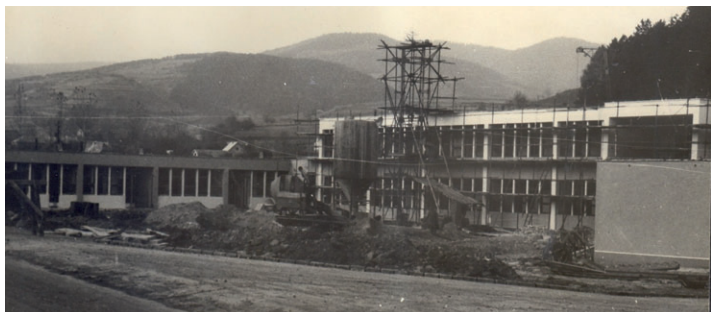
Kontakt:
Lukáš Pauk – 0948 514 608

Úradné hodiny

Obecného úradu v Papradne
od 1. 1. 2016

Pondelok	7:30 – 11:30 12:00 – 15:30
Utorok	7:30 – 11:30
Streda	7:30 – 11:30 12:00 – 17:30
Štvrtok	nestránkový deň
Piatok	7:30 – 11:30

PAPRADNO KEDYSI a DNES

Najdôležitejšou stavbou v obci, ktorá sa do užívania odovzdala v roku 1972, bolo Obvodné zdravotné stredisko (OZS) postavené na nižnom konci obce v Luhoch, v rokoch 1968 – 1972. OZS poskytovalo zdravotnú starostlivosť obyvateľom papradnianskej doliny. Vlastníkom a zároveň správcom OZS bola Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica.

Prvými zamestnancami OZS v Papradne boli dvaja obvodní lekári, pediater, dvaja zubní lekári, ženská lekárka, zubný technik, lekárnik, 6 zdravotných sestier, 2 pôrodné asistentky – babcule, 5 upratovačiek, dvaja kuriči a jedna administratívna pracovníčka. Údržbár, elektrikár a murár prichádzali z Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici na zavolanie.

Postupne, ako klesal počet obyvateľov Papradna, sa ukazovala nadbytočnosť niektorých priestorov veľkolepo naprojektovaného strediska a naopak, obec začala pociťovať potrebu umiestňovania prestárlych a nemocných občanov do zariadení sociálnej starostlivosti. S rekonštrukciou zdravotného strediska a využitím jeho priestorov pre zriadenie domova dôchodcov sa začalo uvažovať v januári 1996, na podnet obecného zastupiteľstva obce Papradno a obvodného lekára MUDr. Jána Gabriša. Na jednaniach s Okresným úradom, Ministerstvom zdravotníctva, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny a Nsp Považská Bystrica sa dohodlo o bezplatnom prevode strediska do majetku obce Papradno. Obec z vlastných prostriedkov s príspevom občanov a verejnoprospešných pracovníkov zrekonštruovala priestory tak, že do ľavého krídla boli umiestnené ordinácie všetkých lekárov – OZS a v pravom krídle popri lekárni, kotolni, údržbárskej dielni a garáži pribudla práčovňa, sušiareň a sklady. V strednej, dvojpodlažnej budove, sa zriadili izby obyvateľov zariadenia sociálnych služieb, kuchyňa, ošetrovňa a kancelária. Od novembra 1997 do 31.12.2015 boli uvedené priestory (okrem OZS) bezplatne prenajaté Krajskému úradu Trenčín, následne Trenčianskemu samosprávnemu kraju (TSK) a bolo v nich zriadené zariadenie sociálnych služieb. Zmluva s TSK bola zrušená a od 1.1.2016 bolo zriadené súčasným vedením obce Centrum sociálnych služieb Obce Papradno, kde sa poskytuje celoročne sociálna služba pre 32 občanov.

Kržel'

Na vršku na Křžli drevené domčeky stáli a pri nich veľké listnaté stromy. Každý niekomu patrilo, aby ho v správnom čase zrezal, ale zároveň rástli ďalšie. Medzi domčekmi boli úzke vozové cesty a chodníky akoby posypané kamením. Chodili po nich ľudia za svojou každodennou prácou na úzke roličky, aby ich obrobili a zúrodnili. Mnohí z nich bosí, nemali ani na obuv. Ranná rosa im boľavé nohy hojila. Za roľami boli rozsiahle spoločné lúky, ďalej pastviny a hlboké lesy, kde aj veľké vtáky hniezdili a divá zver sa zdržiavala.

Kedysi dávno bol na Křžli postavený veľmi pevný dom, zo všetkých najväčší. Údajne ho stavali na pňoch po vyrezaných mohutných stromoch, ktoré použili na tú stavbu. Patrilo Šamajovi, potomkovi zakladateľa Křžle, ktorý mal prímenie Kurciník. Tak sa ten dom volal U Kurcinvu. Bola v ňom priestranná miestnosť obývaná tromi rodinami. Mali otvorené ohnisko, kde spoločne varili. Neskôr ohnisko prestavali na pec a jeden šporheľ. Spoločný pitvor oddeľoval ešte jednu menšiu miestnosť, kde bývala viacgeneračná rodina. Všetci sa „mosili vedzec zhodnúť“, byť navzájom znášanliví, ohľaduplní a pomáhať si.

Pribúdalo detí, bolo menej miesta. Niektorí si na okolí postavili drevené domčeky, iní sa odsťahovali mimo Křžle. Zostala tam bývať už len jedna rodina, ktorá sa tiež po rokoch odsťahovala. Dom začal chátrať, nemal ho kto opraviť a udržiavať. Ako to zvyčajne býva, keď je veľa podielnikov. Dom sa rozpadol, poznať len miesta, kde boli šporhele, ale aj tie sa postupne zrovnávajú so zemou. Len jeden kamenný múr označuje, kde tento dom stál. Majestátne sa vypínal v blízkosti Šupíka a potôčka, kde boli dva žliabky a priehlbina s vodou, kde sa statok napil. Keď boli veľké suchá v lete zmenšil sa prítok vody a v žliabkoch bolo vidieť, ako pulzuje, keď vyvierala z prameňa. Ľudia si tam vedeli poradiť a vodu šetrili, nepolievali nič okrem priesad.

Táto fotografia je z roku 1965, keď bol dom ešte obývaný. Zostáva v spomienkach, akí tam bývali pracovití a zruční majstri, najmä v drevovýrobe a praxou školení špecialisti na vyrezanie bravčiek (kastrovanie), do zabijacky vrástol z neho riadny vykŕmený brav. Vtedy sa kŕmili hospodárske zvieratá len tým, čo príroda dala. Mäso a slanina vydržali dlho, aj keď neboli chladničky, iba soľ, cesnak, dym a geľatky.

Ďakujem pani Márii a Ľudmine za doplnenie informácií.

Elena Počiatková

NAŠI UMELCI

Čas zachytený vo farbách

Čas, ktorý tak neúprosne letí... Čas, ktorý sa tak rýchlo mení. Ani sme sa nenazdali a máme tu ďalšie číslo Polazníka a spolu s ním aj ďalší diel rubriky „Naši umelci“. Deti sa od prázdninových radostí znova presunuli do školských lavíc, zelené stromy a lesy sa premenili na pestrofarebné machuľky zdobiace našu malebnú krajinu. A presne taká bude aj naša dnešná téma – celkom farebná. Čas a svet zachytený na plátne štetcom šikovného mladého talentu – Katky Zdurienčíkovej, ktorá maľuje, ilustruje, tvorí a popritom si ešte aj spieva. Tak poďme spolu zavítať do jej sveta...

Tvoje obrazy sme mali možnosť vidieť na rôznych podujatiach a je vidieť, že sa v tejto oblasti dobre vyznáš. Od akého veku sa venuješ výtvarnému umeniu a kto ťa k maľovaniu priviedol?

Už od malička som si kreslila všade, kde sa dalo a zostalo mi to už na celý život. Najskôr to boli pastelky, temperové farby a cez leto som najradšej kreslila kriedami po ceste. Časom som skúšala, a aj skúšam rôzne iné výtvarné techniky a okrem toho sa venujem iným tvorivým veciam.

Čo je námetom pre tvoje umelecké práce, resp. čo najradšej maľuješ ?

Záleží to dosť od nálady, akú mám. Nemám žiadny špeciálny námet, ale rada skúšam nové veci, pretože v nich vždy nájdem niečo nové a zistím, čo všetko dokážem. Často sa inšpirujem našou prírodou a históriou, kde je nekonečne veľa možností na nové obrazy, takže najbližšia mi je krajina a život našich predkov. No nebránim sa ani portrétu

a iným veciam.

V súčasnosti bolo veľa tvojich umeleckých prác s ľudovým motívom vytvorených prostredníctvom pyrografie (vypaľovania do dreva *pozn. redakcie). Ako si sa dostala k tejto technike?

Raz na Vianoce som dostala pero na vypaľovanie a hneď som to musela vyskúšať. Je to oveľa ťažšie ako maľovať, či kresliť. Sice vtedy ma to ešte tak veľmi nebavilo, ale v súčasnosti je to práve naopak.

Ktorá výtvarná technika je tvoja najobľúbenejšia a prečo?

Teraz hlavne pyrografia, ale okrem toho maľujem akrylovými a olejovými farbami na plátno. Vždy je to niečo iné, podľa toho, čo mám chuť spraviť.

V roku 2015 si ilustrovala knihu Márie Gáboríkovej pod názvom Zvedavé húsky. Ako sa pozeráš na túto skúsenosť?

Bola to moja prvá skúsenosť s ilustrovaním knihy pre deti. Určite to hodnotím ako dobrú skúsenosť, pretože takáto príležitosť sa nenaskytne každý deň.

Vieme o tebe, že si aj členkou Folklórnej skupiny Podžiaran. Takže ti aj spievanie pomáha pri maľovaní? Ktorej z týchto oblastí venuješ viac času?

Áno pomáha, pretože práve folklór ma priviedol k vypaľovaniu motívov zo starých fotiek alebo folklórnych námetov do dreva. Má to svoju spojitosť, vždy si pri práci spievam a veľmi často naše pesničky. Viac času venu-

jem určite maľovaniu. Inšpirovala ťa pri tvojich umeleckých činnostiach nejaká osobnosť resp. vzor?

Zo začiatku som veľa ľudí nepoznala, takže som maľovala všetko to, čo sa mi páčilo. Aj dnes je tomu tak. Veľa ľudí je šikovných a tvorí krásne veci - či už menej známych, alebo slávnych umelcov.

Z ktorých tvojich záľub máš najväčšiu radosť a prečo?

Radosť mám zo všetkého. Vždy, keď niečo vytvorím a urobím tým radosť druhým ľuďom. A najviac keď zistím, že dokážem urobiť niečo nové alebo o kúsok lepšie ako minule.

Aký je tvoj doteraz najkrajší splnený sen a čo považuješ za tvoj najväčší úspech?

Mojím prvým cieľom bolo štúdium na strednej umeleckej škole, a najväčším úspechom je zatiaľ asi ilustrovanie knihy pre deti a rôzne iné ilustrácie a maľby, ktoré sa dostali medzi ľudí.

Aké sú tvoje plány do budúcnosti a čomu by si sa chcela venovať?

Chcela by som sa naďalej venovať maľovaniu, pyrografii a stále sa zdokonaľovať. A taktiež si zriadiť vlastný ateliér a menšiu dielňu.

Katke v mene celej našej redakcie ďakujeme za rozhovor a prajeme jej veľa osobných i umeleckých úspechov a hlavne veľa tvorivej inšpirácie a trpezlivosti. Jej umeleckú tvorbu si budete môcť zblízka pozrieť i zakúpiť pri príležitosti Ondrejovských hodov v priestoroch ZŠ Papradno, ktoré sa uskutočnia v novembri.

(pm)

MTB Koliba Papradno + Detská Považská cykloliga

V piatok vrcholili posledné prípravy. No po príchode domov sme sa začali obávať. V noci sa niekoľkokrát prebúdžeme na silný lejak s myšlienkou či bola tá námaha vôbec potrebná. Príde niekto pretekať? A čo deti? Neprechladnú?

Nastalo ráno a vidíme, že dážď pomaly ale isto doznieva. Obavy trochu ustupujú, ale veľké nádeje si nerobíme. No nakoniec sme boli veľmi milo prekvapení účasťou. Zistili sme, že deti si bicyklovanie dokážu užiť aj v blate (a kto vlastne nie) a rodičia ich v tom len podporovali. 4. kola Detskej Považskej cykloligy sa zúčastnilo 99 detí, čo je v porovnaní s predchádzajúcim ročníkom o 22 viac. Deti štartovali postupne v šiestich kategóriách od 10. hodiny po príhovore predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslava Bašku a požehnaní od nášho pána farára.

V čase 13:00 sa 33 pretekárov postavilo na štart 43 km trate a 5 minút po nich odštartovalo 63 pretekajúcich na 25 km okruhu. Patrí im veľké uznanie za ich odhodlanie vydať sa do blatistého a klzkého terénu nášho blízkeho okolia.

Nikomu sa nič vážne nestalo za čo ďakujeme Bohu a to, že niekto nepreťal cieľovú pásku, nevadí. Nie je dôležité vyhrať ale zúčastniť sa. Našli sa spokojní aj nespokojní jazdci. Ale to k tomu patrí. Nikto nie je neomylný a za nedostatky sa ospravedľujeme.

Všetkým zúčastneným patrí obrovské ĎAKUJEM za ich účasť. Taktiež sa musíme poďakovať pani Anne Beníkovej a Kolibe Papradno, starostom a obyvateľom obcí Papradno, Brvnište, Stupné a Jasenica a Trenčianskemu samosprávne kraju.

TEŠIME SA ZNOVU O ROK!
(Andrej Žbodák)

Za hokejbalom do Bytče

Chlapci, chcete hrať pravidelne hokejbalovú ligu v Bytči za HK Papradno? Kontakt 0907 597 712.

Stretneme sa v telocvični

Milé dámy a dievčatá, je tu sešň a my opäť začíname cvičiť vždy v pondelok a piatok o 18. h v telocvični ZŠ Papradno. Tešíme sa na vás cena zostala nezmenená – 0,50 €.

Offline tábor na Podjavorníku

Súčasná doba prináša so sebou éru mobilov, počítačov, tabletov, internetu... Deti sú pomaly, ale isto od nich závislé, nevedia aktívne využívať svoj voľný čas. Česť výnimkám. Máte problém s tým, že nevíete, kam dať deti na prázdniny? Chcete, aby vaše deti robili niečo zmysluplné? Dajte ich na Offline tábor. Čo to vlastne je? Ide o vyplnenie celého týždňa aktivitami spojenými s pohybom, pobytom v prírode, poznávaním druhých bez vymožeností modernej doby. Žiadne počítače, mobily, tablety ani internet. Tie zostávajú buď doma, alebo vypnuté a uložené niekde v spodnej časti rucksakov. Keďže majú deti celé dni čo robiť, nuda nie je na mieste. Lákadlom je aj stretnutie s Youtuberami (pozn. red. - Youtuber je osoba, ktorá na internetovej stránke www.youtube.com nahráva videá, ale taktiež dlhodobo sleduje nahrávky ostatných). Peknou spomienkou zostávajú nielen fotografie, ale najmä kopa pekných zážitkov s novými kamarátmi. Toto leto bol aj Podjavorník jedným z miest, kde sa práve tento tábor konal. O budúročné letné prázdniny by mohli mať vaše ratolesti postarané. Aspoň na jeden týždeň. (dm)

NÁBOR KARATE

**Základná škola
Papradno**

od 28. septembra 2016
do konca roka

Každú stredu
17:30 – 19:00

Novinka:
možnosť pre rodičov
trénovať
spolu s deťmi

Tréningy zamerané na:
výcvik karate
rozvoj pohybových schopností
správne držanie tela
rozvoj osobnosti jednotlivca
disciplína

deti a dospelí
od 6 rokov

viac info: 0904 864 354
jgarabik@gmail.com

Aký otec, taký syn

Na futbal sa pozerám z pohľadu sestry nadaného hráča, ale aj dcéry niekdajšieho futbalového trénera dorastencov a hráča z osemdesiatych rokov. Už odmalička ma tato brával na zápasy u nás, doma. No občas sme vycestovali fandit' aj niekam ďalej. Keď som pripravovala výstavu k 90. výročiu, ani som netušila, koľko dostupného materiálu budem mať k dispozícii. Bolo ho dokonca viac než pri tej prvej – Spomienky na staré školské časy. Prekvapil a potešil ma záujem dorastencov, ktorí obdivovali fotografie hádam aj desaťkrát, stále sa k nim vracali a volali ďalších na „obhliadku“. Každý si tam našiel to svoje. Starší si zaspomínali, mladší sa naučili niečo nové, dozvedeli sa, ako to fungovalo kedysi. Na snímkach našli svojich predkov, ale aj otcov, synov, bratov, starých otcov... Na viacerých dobových fotografiách sme mali možnosť vidieť, že tento šport učaroval viacerým rodinným príslušníkom. Nedel'u čo nedel'u nim žije „celý dom“. Povzbudzuje sestra, fandí mama, na zápasy chodia manželky, staré mamy...

V mnohých domácnostiach si môžu povedať, že futbal sa dedí z generácie na generáciu, z pokolenia na pokolenie. Jablko teda nepadá ďaleko od stromu. Aj keď bola príprava tejto výstavy náročná a trvala niekoľko mesiacov, opäť som sa presvedčila, že ľudia majú záujem poznať nielen súčasné, ale aj historické dianie života v obci. Každé derby, každý zápas má v sebe určitú dávku napätia. Aj to je jedným z dôvodov, prečo ma jeho sledovanie tak baví. No nie iba kvôli tomu. Každá futbalová nedeľa je niečím výnimočná. Čím? No predsa nezabudnuteľnými „hláškami“, ktoré pobavia nejedného diváka našich aj hostí. Radosť vidieť v areáli celé „rodinné“ aj s deťmi. Pobehujú jedno za druhým, naháňajú sa za „futbalkou“. Väčšinou sú to synovia a dcéry hráčov, otcovia sú pre nich veľkým vzorom. A tak sa teda nemusíme obávať toho, že by sme o desať rokov nemali dostatok materiálu pri príprave ďalšej výstavy a osláv 100. výročia futbalu na ihrisku TJ Žiar v Papradne.

(dm)

Oslavy 90. výročia založenia futbalu v obci

Cez víkend 8. - 9. júla sme si pripomenuli 90. výročie založenia futbalu v obci Papradno. V piatok si naši futbalisti zahrali priateľské stretnutie so Slovanom Brvnište, ktorý sa v riadnom hracom čase skončil remízou, a tak nasledoval divácky atraktívny rozstrel – pokutové kopy. Naši futbalisti boli úspešnejší, vyhrali 4:3, čo v tomto prípade nebolo vôbec podstatné. Diváci videli pekné akcie z jednej i druhej strany. Po ukončení stretnutia bol pre jej aktérov, a tiež fanúšikov pripravený výborný guláš.

Oslavy na druhý deň začali položením kytic k hrobom zosnulých dlhoročných funkcionárov, a tiež ku krížu za všetkých zosnulých bývalých hráčov Papradna. Na ihrisku si zahrali staršie ročníky hráčov, súčasne mohli deti využiť nafukovací hrad, nosenie sa na koníkoch. Mimoriadnej pozornosti sa tešilo maľovanie na tvár detí, deti poslušne čakali na rad niekedy viac ako hodinu, len aby mohli mať na tvári svoju vysnívanú kresbu. Počas celého popoludnia bolo postarané o občerstvenie, výborný guláš, dobroty na grile či dobré pivo.

Po ukončení futbalového zápasu starých pánov boli pri významnom jubileu ocenení pamätnou plakietou za pomoc a rozvoj futbalu v obci Roman Španihel, starosta obce, Ján Panák, predseda oblastného futbalového zväzu, za rozvoj mládežníckeho športu a organizovanie exhibičných futbalových stretnutí Roman Konštek a za organizovanie priateľských futbalových stretnutí starých pánov TJ Jankovice. Po odovzdaní ocenení dospelým sa odmeňovalo aj na ihrisku za súťaže pre deti, kde boli za absolvovanie disciplín odmenené všetci pamätným diplomom. Dospelí súťažili v pití litrového piva na čas. Po ukončení športového popoludnia žrebovali bohatú tombolu. Večer začala tanečná zábava v prírode, ktorá skončila v skorých ranných hodinách. Oslavy vyvrcholili pred polnocou ohňostrojom.

Mimoriadnej pozornosti sa tešila výstava fotografií z futbalového diania. Snímky aj spred päťdesiatich rokov nám pripomenuli futbal a hráčov, na ktorých sme možno s odstupom času aj trochu zabudli. Takúto skvelú myšlienku mala Denisa Macošincová, ktorá má na tejto výstave veľkú zásluhu.

Oslavy 90. výročia založenia futbalu sú históriou. Chceme poďakovať všetkým, ktorí pomohli finančne, tombolami, tým, čo navarili skvelý guláš, tým, čo sa zapojili do súťaží i ich organizátorom, tým, čo venovali príprave osláv svoj čas, ale aj tým, čo s nami oslavovali a prišli na ihrisko.

Prajem všetkým, ktorí chodia na ihrisko, aby prišli s myšlienkou, že sa idú zabaviť, aby rešpektovali našich hráčov, ale aj hráčov súpera, aby bol futbal pre nás všetkých zábavou. Vtedy je reálna šanca, že budeme v obci oslavovať aj sté výročie založenia futbalu v obci Papradno.

Ing. Stanislav Lališ, predseda TJ Žiar Papradno

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing. Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, Bc. Petra Míkytová, e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolene Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg. číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.